

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla dr. Váczi Miklós ügyvéd által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a dr. Kecskésné dr. Horváth Erika ügyvéd által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Somogy Megyei Bíróság 2011. február 15. napján kelt 30. sorszámu ítélete ellen az alperes által 31. sorszámon előterjesztett fellebbezés, és a felperes által Pf.3. sorszámon előterjesztett csatlakozó fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezett részében helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak 7.000 (hétezer) forint, míg az alperest, hogy fizessen meg az államnak 41.500 (negyvenegyezer-ötszáz) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket, az illetékes adóhatóság felhívására.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 21.100 (huszonegyezer-egyszáz) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2008. június 13-án közlekedési balesetet szenvedett. A károkozó XXX-000 forgalmi rendszámú személygépkocsi vezetőjének bűnösségét a Kaposvári Városi Bíróság a 14.B.373/2008/2. számú jogerős ítéletével megállapította és vele szemben büntetést szabott ki. A károkozó gépjármű kötelező felelősségbiztosításának kezelője az alperes.

A baleset következtében a felperes sarokcsonttörést szenvedett. Sérülését követően csontegyesítő műtetre, majd a műtétnél behelyezett fémanyagok eltávolítására került sor. A baleset következtében a felperes 2008. szeptember közepéig szorult gondozásra. Maradványállapota, a sérült bal alsó végtag lényegében minden működésében akadályozza, amely normális boka-, illetve lábtőizületi mozgást igényel. Személyisége érzelmileg sérült, esetében neurotikus, illetve neuraszténias

tünetképződés mutatkozott, amelynek kialakulásában szerepe volt az elszenvedett balesetnek és utókövetkezményeinek. A balesettel okozati összefüggésben keletkezett fizikai és lelki sérülései összességében 31%-os baleseti munkaképesség-csökkenést eredményeztek.

Az 57 éves felperes a balesetet megelőzően egy kétszintes családi házban lakott házastársával és nagykorú fiával, ahol a háztartási és házkörüli munkákat a balesetet megelőzően önállóan látta el. A balesetet követően a háztartási és házkörüli munkák elvégzéséhez kiegészítőre szorult. A baleset következményei jelentős mértékben akadályozzák a korábbi szabadidős- és hobbitevékenységeiben.

A pert megelőzően az alperes 1.800.000 forintot nem vagyoni kártérítés, míg 770.025 forintot vagyoni kártérítés címén megfizetett a felperes részére.

A felperes módosított keresetében kérte, hogy kötelezze a bíróság az alperest további vagyoni és nem vagyoni kárai megtérítésére. Nem vagyoni kártérítés címén 1.700.000 forint és ennek 2008. június 13. napjától járó kamatai megfizetésére kérte az alperes kötelezését. Kérte továbbá 2008. szeptember 15. napjáig tartó gondozására és az alperes ezen a címen történt 52.222 forintos teljesítésére figyelemmel 173.000 forint és annak 2008. augusztus 1-től járó kamatai, 5.490 forintot ventilátor, 21.990 forintot DVD, 11.990 forintot mikrohullámú sütő vásárlási költség, valamint 2011. január hónapjától havi 57.689 forint járadék megfizetésére kötelezni az alperes. A járadéigényen belül 38.208 forintot háztartási, házkörüli és mezőgazdasági munkaérték kiesés, míg 19.480 forintot gyógyszer többletköltség címén igényelt. Elsődlegesen kártérítés, másodlagosan perköltség címén kérte 150.000 forint megfizetésére kötelezni az alperest, a per előtt folytatott egyeztetés során felmerült ügyvédi költségei tekintetében.

Az alperes a kereset jogalapját nem vitatta. A nem vagyoni kártérítés körében az általa megfizetett 1.800.000 forintot a felperes által elszenvedett hátrányok kompenzálására elégségesnek tartotta. A vagyoni kárigény körében a ventilátor, DVD és mikrohullámú sütő vásárlás költségeivel kapcsolatban arra hivatkozott, hogy azok a balesettel nem állnak okozati összefüggésben. A gondozási költségigényt a perben beszerzett igazságügyi orvos-szakértői vélemény alapján kérte megállapítani. A járadéigény jogalapját sem a háztartási, illetőleg mezőgazdasági munkák költsége, sem a gyógyszerköltség tekintetében nem vitatta, az összegszerűséget azonban eltúlzottnak tartotta. Hivatkozott arra, hogy a felperes nagykorú gyermeke részére végzett munkák ellenértéke nem számolható el kárként, így e tekintetben a perben kirendelt gazdasági szakértő szakvéleménye nem vehető figyelembe. Az ingatlan mezőgazdasági munkáinál a felperes számításaival szemben 100 óra kiesett munkát tartott elfogadhatónak. A munkadíj tekintetében a minimálbérből számított óradíjak alkalmazását kérte. Az előterjesztett gyógyszerköltség igényt havi 6.786 forint összegben ismerte el, ezt meghaladóan elutasítani kérte. Vitatta, hogy a 150.000 forintos pert megelőző ügyvédi költség kárnak lenne tekinthető.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 1.200.000 forint nem vagyoni kártérítést és annak 2008. június 13-tól a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát,

138.735 forint vagyoni kártérítést és abból 119.000 forint után 2008. augusztus 17-től, míg 19.735 forint után 2008. június 17-től a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát, 789.180 forint lejárt járadékot és annak 2009. október 1. napjától a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát, kötelezte továbbá az alperest a felperes javára 2011. január 1-től kezdődően havi 37.149 forint kártérítési járadék valamint 270.000 forint perköltség megfizetésére.

Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Kötelezte az alperest 248.440 forint feljegyzett eljárási illeték, valamint 322.640 forint állam által előlegezett költség viselésére.

Gondozási költség címén 119.000 forint, ventillátor, DVD, mikrohullámú sütő beszerzési árának 50%-a címén 19.735 forint, lejárt háztartási, házkörüli és mezőgazdasági munkaérték kiesés címén 611.600 forint, lejárt gyógyszer költség címén 177.580 forint, a folyamatos járadék összegén belül 29.563 forint háztartási, házkörüli és mezőgazdasági munkaérték kiesés és 7.586 forint gyógyszer többletköltség tekintetében találta megalapozottnak a felperes keresetét.

A nem vagyoni kártérítés összegének meghatározása során a perben kihallgatott tanúvallomások mellett a perben beszerzett igazságügyi orvos-szakértői vélemény megállapításait értékelve a felperest ért hátrányok kompenzálására összességében 3.000.000 forintot tartott alkalmasnak.

A perben beszerzett igazságügyi orvos-szakértői és gazdasági szakértői vélemények alapján határozta meg a gondozási költség, a háztartási, házkörüli és mezőgazdasági munkaérték kiesés, valamint a gyógyszer többletköltség lejárt és folyamatos összegét. A gondozási, a háztartási, házkörüli és mezőgazdasági munkaérték kiesés címén előterjesztett lejárt és folyamatos kártérítési járadék alapjául szolgáló díjak mértékének meghatározásánál a perben kirendelt K.J. gazdasági szakértő szakértői véleményének alapulvételével a helyben szokásos napszámbérek alapján számította ki a kieső munka értékét. A házkörüli munkák kiesett értékének elszámolásakor a gazdasági szakértői véleménnyel egyezően indokoltnak tartotta a felperessel együtt lakó további két személy, így összesen három személy háztartási ellátásával kapcsolatos női munkák figyelembe vételét. A perben beszerzett igazságügyi orvos-szakértői vélemény megállapításai, illetőleg a költséget igazoló számlák alapján mérlegeléssel határozta meg a gyógyszerköltség összegét.

Az ítélet ellen, az alperes terjesztett elő fellebbezést annak részbeni megváltoztatása, a nem vagyoni kártérítés 700.000 forintra történő leszállítása, a gondozási díj 90.920 forintra, a lejárt háztartási, házkörüli és mezőgazdasági járadék 145.345 forintra, a lejárt gyógyszerjáradék 136.256 forintra, a folyamatos háztartási, házkörüli és mezőgazdasági járadék havi 14.481 forintra, a folyamatos gyógyszerköltség járadéknak havi 6.652 forintra történő leszállítása, valamint a felperes első- és másodfokú perköltségben való marasztalása iránt. Kifejtette, hogy a nem vagyoni kártérítés elsőfokú bíróság által megállapított összegét túlzottnak tartja, a balesetkori ár- és értékviszonyok alapján 2.500.000 forint és kamatai elegendőek a felperes személyi kára kiegyensúlyozására. A gondozási, valamint a háztartási, házkörüli, mezőgazdasági járadék tekintetében arra hivatkozott, hogy a szakértői véleményben alkalmazott napszámbérből képzett órabér helyett a valóságnak megfelelő kiindulási a

2008. évi minimálbér alapján számított órabér lett volna. Ennek megfelelően kérte a gondozási díj, valamint a házkörüli, háztartási, mezőgazdasági járadék lejárt és folyamatos összegének számítását. Továbbra is sérelmezte, hogy a gazdasági szakértői szakvélemény a felperes által elvégzendő munkákat három személy figyelembevételével határozta meg, változatlanul arra hivatkozva, hogy a felperes nagykorú gyermeke utáni munkák a károkozó felelősségbiztosítójának terhére nem vehetők figyelembe.

Vitatta a perben beszerzett gazdasági szakértői vélemény megállapításait és számításait a nehéz, középnehéz és könnyű női munkák, valamint nehéz és középnehéz férfimunkák megoszlásának aránya, illetőleg az egyes munkafajták besorolása tekintetében. A gyógyszerköltség körében arra hivatkozott, hogy a beszerzett orvos-szakértői vélemény alapján a Valeriána drasztikus szedésének szükségessége a baleseti sérüléssel összefüggésben egyértelműen nem igazolható, folyamatos szedése nem indokolt.

Sérelmezte végül a felperes javára megállapított 270.000 forint elsőfokú perköltséget. Álláspontja szerint a pert megelőzően, a biztosítónál történt kárigény előterjesztéssel az elsőfokú bíróság által figyelembe vett 150.000 forintos munkadíj nem áll arányban.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az alperes fellebbezésével érintett körben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. Csatlakozó fellebbezésében kérte a javára az elsőfokú bíróság által megállapított elsőfokú perköltség felemelését, mert álláspontja szerint azt az elsőfokú bíróság a megítélt 1.338.735 forintos tőkemarasztalás, a közel 800.000 forintos lejárt járadékkötelezettség, valamint a havi 37.149 forintos járadék alapulvételével indokolatlanul alacsony összegben határozta meg. Kérte továbbá a lejárt háztartási, házkörüli és mezőgazdasági járadék 656.375 forintra, a folyamatos háztartási, házkörüli és mezőgazdasági járadék havi 30.906 forintra történő felemelését. E körben a Somogy Megyei Bíróság előtt 21.P.21.542/2008., 23.P.20.994/2009. és 7.P.21.304/2008. szám alatt folyamatban volt perekben a bíróság által beszerzett, és ítélezése alapjául elfogadott szakvéleményekben figyelembe vett óradíjszámításra hivatkozott.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében a felperes csatlakozó fellebbezésével érintett körben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

A fellebbezések alaptalanok.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a tényállást helyesen állapította meg, azt a másodfokú bíróság is elfogadta ítélezése alapjául.

A helyes tényállásból érdemben is helyes jogi következtetések levonásával hozta meg az elsőfokú bíróság ítéletét, ezért azt másodfokú bíróság a Pp. 253.§ (2) és 254.§ (3) bekezdése alapján, helyes indokaira tekintettel hagyta helyben.

A fellebbezéssel összefüggésben arra utal a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság a felperest ért nem vagyoni hátrányokat teljes körűen és kellő súllyal értékelte, mérlegelésével e körben a másodfokú bíróság is egyetértett, ezért az elsőfokú bíróság

által megállapított nem vagyoni kártérítés összegének leszállítását nem látta indokoltnak.

Az elsőfokú bíróság a perben beszerzett és két alkalommal is kiegészített aggálytalan igazságügyi gazdasági szakértői vélemény adatai alapján helyesen állapította meg a felperest megillető lejárt és folyamatos gondozási, háztartási, házkörüli és mezőgazdasági járadék lejárt és folyamatos összegét. Azt a másodfokú bíróság is elfogadta az elsőfokú bíróság által alkalmazott számítási módszert, amely a gazdasági szakértő azon megállapításán alapul, hogy a perbeli esetben, amikor a károsult felperes kiesett munkájának pótlását a családtagok végzik, a helyben szokásos napszámból számított óradíjak számításba vétele alapján indokolt a járadék megállapítása. Ez okból alaptalan a felperesnek a gondozási, háztartási, házkörüli és mezőgazdasági munkák tekintetében előterjesztett csatlakozó fellebbezése is. Helyes az elsőfokú bíróságnak az a döntése és megállapítása is, hogy a kártérítés címén megítélt járadéknak olyan összegűnek kell lenni, amely a felperest olyan helyzetbe hozza, mintha a károsodás be sem következett volna. Ennek megfelelően a felperes kiesett munkája értékeként a három személyre elvégzett munka költsége számítható fel a felperes javára.

A beszerzett igazságügyi orvos-szakértői vélemény megállapításai, és perben csatolt okirati bizonyítékok alapján helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy a Valériána draszté szedése a felperes baleseti károsodásával összefüggésben szükséges. A szakértői vélemény megállapítása alapján a folyamatos szedése nem indokolt, ezért egyetértett a másodfokú bíróság e körben az elsőfokú bíróságnak azzal a mérlegelésével, hogy évi három doboz költségét vette figyelembe, és e költség havi átlagát a gyógyszerköltség havi összegének megállapítása során figyelembe vette.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a felperesnek a pert megelőzően és az elsőfokú eljárás során felmerült perköltségét együttesen és összesen helyesen és az ügyvédi munkával arányban álló összegben állapította meg, annak sem leszállítása, sem a felemelése nem indokolt.

Mind az alperes fellebbezése, mind a felperes csatlakozó fellebbezése alaptalan volt, erre tekintettel a Pp. 78.§ (1) bekezdése, valamint az Itv. 74.§ (3) bekezdése folytán irányadó 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján köteles az alperes 41.500, míg a felperes 7.000 forint le nem rótt fellebbezési eljárási illeték megfizetésére.

Az alperes fellebbezésének pertárgy értéke 692.192, a felperes fellebbezésének pertárgy értéke 16.116 forint volt. A kettő különbözete, azaz 676.076 forint alapulvételeivel köteles az alperes a felperes javára másodfokú perköltség fizetésére a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján, amelynek mértékét a másodfokú bíróság a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) és (5) bekezdése, valamint 4/A.§-a alapján állapította meg.

A fellebbezés tárgyaláson kívüli elbírálása a Pp. 256/A.§ (1) bekezdés f) pontján és (3) bekezdésén alapul.

Pécs, 2011. május 31.

dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. a tanács elnöke, dr. Hrubí Adrienn s.k. előadó
bíró, dr. Kutasi Tünde s.k. bíró